

AMERIKANSKI SLOVENSKEJ

Geslo: Za vero in narod — za pravico in resnico — od boja do zmage!

GLASILO SLOV. KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI IN URADNO GLASILO DRUŽBE SV. DRUŽINE V JOLIETU, — S. P. DRUŽBE SV. MOHORJA V CHICAGI IN ZAPADNE SLOVANSKE ZVEZE V DENVER, COLO.

ŠTEV. (No.) 42.

CHICAGO, ILL., SREDA, 18. MARCA — WEDNESDAY, MARCH, 18, 1925.

LETNIK XXXIV

Boj za resnico.

KATOLIČANSTVO V MEHIKI IN FRANCIJI BIJE SVOJ PRAVIČNI BOJ PROTI BREZVERSKIMI VIŠJIMI DRŽAVNIKI, KATERIH NAMEN JE UNIČITI SV. CERKEV.

Kako na nizki stopinji morale je Francija, to vsakdo ve. In višji državnik, kot ministerski predsednik take države, kateri je v temu slučaju Mr. Herriot, bi moral to vedeti in biti toliko vesten državnik, da bi želel svoji državi le dobro, ne pa slabo. S tem, da zatira katoličanstvo in vero sploh, zatira narod, ker narod brez vere je ničla, pogreza se vedno globlje v blato nemoralnosti, noče se pokoriti postavi in državnim zakonom, in to je, kar rodi zločine. Francija bo še enkrat drago plačala za to pregreho.

Herriot je imel govor ob priliki odkritja spomenika umorjenemu socializmu Jean Jauresu v njegovi rojstni vasi v Castries. Njegov govor se je v splošnem sukal le v blatenju katoliških višjih cerkvenih dostojanstvenikov, ki se nočejo podati in branijo svoj dobri narod pred strupom brezverstva. Dejal je, da je vera nevarna ustavi republike. Brezverski listi zahtevajo, da se plača prelato v Alzaciji, kateri so še od države plačani, ustavi.

V Mehiki, tam kjer je vedni boj in država tako krvavo potrebuje miru, in kjer narod tako potrebuje verskega poduka, tudi tam se preganja katoliško Cerkev. Prezident Calles, se je podal preganjalcem katoliške Cerkve in katoličanom odvzel eno najbogatejših in najbolj obiskanih katoliških cerkva v Ameriki. Katoličani žive sedaj v strahu, da je to še le začetek in da jim bodo vzeli li še druge cerkve. V Mehiki je nastalo veliko gibanje proti katoliškim duhovnikom po pristaših narodne cerkve, kateri pravijo, da katoliški duhovniki, so večinoma inozemci in ne poznajo težnj mehiškega naroda.

Zavratni umor zdravnika.

Chicago, Ill. — Dr. George J. Gordon je v soboto večer odšel obiskovati bolnike. Naročil je doma, ker je bil ravno rojstni dan soproge, da se bo vrnil preje kot običajno in da bodo obhajali v krogu svoje družine rojstni dan. Dr. Gordon je bil na glasu kot premožen in jako dober zdravnik, posebno med italijanskim narodom je bil priljubljen, zato si je nakopal sovražnike v krogu zdravnikov italijanske narodnosti in ko je po obisku nekega bolnika na 1122 Larrabee cesti se vsedel v svoj avto in se hotel odpeljati proti domu, kjer ga je čakala družina, počeli šest strelcev in zdravnik zadet od treh krogel pade mrtev raz sedeža. Napadalc, ki so bili ba je polplačni črno rokarji so odnesli pete.

Najbogatejši novorojenček.

Detroit, Mich. — V soboto je bilo rojeno najbogatejše dete moškega spola na svetu in sicer v družini mladega Forda. To je že četrti otrok v družini.

New York. — Stavka 30.000 izdelovalcev blaga za obleke je končana. Stavka je trajala en teden in se je končala s zmago delavcev.

WARREN PONOVNO OVRŽEN.

Senat je ponovno ovrgel imenovanje Charles B. Warrena generalnim pravnikom. — Reed in Robinson v opoziciji.

Washington. — V ponedeljek dopoldan ob 9:30 so se že začele galerije v senatski zbornici polniti z radovedneži. Vse je napeto pričakovalo, da-li bo zmagal Coolidge, ko je že v drugo vrgel karte s senatorji. A tudi pri drugi, kakor pri prvi igri je zgubil — odločilna karta je padla ob 2:30 popoldan — Warrena se drži madež in senatorji so ovrgli tudi to pot njegovo imenovanje.

Podpredsednik Dawes je odprl sejo in na eni strani zbornice so stikali skupaj glave prijatelji predsednika Coolidgea a še večja gruča se je pa gnetla okrog senatorja Walsha, ki je prizadejal zadnji udarec imenovanju Warrena. Med voditelji opozicije sta bila tudi senatorja Reed in Robinson.

COOLIDGE ODPRL KABEL.

Prezident Coolidge je poslal prve vrstice po novemu kablju med Ameriko in Italijo, italijanskemu kralju.

New York. — Brzjav, ki je vseboval pozdrave italijanskemu kralju od prezidenta Zdr. držav je bilo prvo občevanje potom na novo postavljenega kabla med Ameriko in Italijo. S tem je odprta prva to zavedna direktna zveza med dvema narodoma, ki bo prenašala Evropi novice, neodvisno od drugih podmorskih brzjavov.

Baron Giacomo de Martino, italijanski poslanik za Zdr. države je predsedoval ceremoniji v glavnem uradu za podmorske brzjave Western Union Telegraph kompanije. Druge brzjavke, ki je šla tem potom je poslal državni tajnik Kellogg premierju Mussoliniju.

Svet lige narodov končal zborovanje.

Geneva, Švica. — v soboto popoldan se je končalo zborovanje sveta lige narodov in se bo zopet pričelo meseca junija. Zadnji dan se je še reševalo vprašanje vstopa Nemčije h lige in se ji je dalo razumeti, da je iskrena želja lige, da se ji pridruži tudi Nemčija, ki bi pomagala s sodelovanjem drugih držav pri delu za svetovni — trajni mir.

Krvave volitve v Nemčiji.

Berlin. — Predigra k volitvam predsednika nemške republike se je pričela. Od tukaj poročajo, da je v natlačeni dvorani kjer so zborovali volilci komunistične stranke prišlo do nasprotja z oblastjo, ko niso policijski organi dopustili, da bi se govori delegatov predstavili v angleški in francoski jezik, nakar so z galerij pričeli streljati in lučati steklenice na policijo, kateri je odgovorila s strelom. pri čemer je bilo 7 oseb mrtvih in 36 ranjenih.

Kaj je moja dolžnost

te dni, da storim za katoliški dnevnik?

DVOJNA JE:

1. Postati delničar Slov. kat. tiskovne dr. Edinost, ki izdaja kat. list "A. S. — Edinost." S tem bom veliko pomagal.
2. Za vsako ceno moram pridobiti "A. S. — Ed." vsaj enega novega naročnika v tej kampanji!

KRIZEM SVETA.

New York. — Policija je s svojim policijskim čolnom zasedila tihotapski čoln Vee, ki se je po večurnem preganjanju podal in bil na glasu kot najhitrejši tihotapski parnik, kateri je cenjen na \$90.000. Aretirani sta bili dve osebi in zaplenili so 200 zabojev žganja.

Honolulu. — Od tukaj poročajo, da so se pojavile škodljive žuželke na polju sladkorne pese. Zračna letala se bodo uporabljala, ki bodo sipala uničevalen prašek na golazen.

Pariz. — Od tukaj poročajo, da je neki deček, ki živi v vasi Bernardiere, star 14 let in tehtal 441 funtov. V pretečenem letu je pridobil na teži 38 funtov in še dalje rase.

Eldorado, Kas. — "Big" Bill La Trasse, ki je imel na vesti več drznih ropov na vlakih je bil pri izvrševanju svojega nepoštenega poklica od policista usmrten.

Munich. — Sin nekega profesorja je iz nepojasnjene vzroka začel na neki plesni veselici streljati med plesalce in usmrtil neko žensko. Nasilneža so aretirali, a s plesom se je nadaljevalo, čim so odstranili truplo ustreljene ženske.

Bombay. — Tukaj vlada nasprotje proti sklepanju zakona med belimi in Indijanci. Ako bela dekle poroči domačinar Indijanca, je izobčena od bele družbe. V sedanjem času se množe vzlic temu poroke med mladimi dijaki Indijanci z belimi dekleti.

New York. — Tudi rekord. Od tukaj poročajo, da se je v teku šestih mesecev lanskega leta postavilo 66,380 raznih stanovanjskih hiš. To število znači, da se je pomnožilo za 4000 od prejšnjega leta.

Santa Rosa, Cal. — Peter Ohler, star 54 let, je pri nekem delu prišel v dotiko z živo električno žico in padel mrtev po tleh. Njegova žena ko je to videla mu je hotela pomagati, a je tudi ona bila usmrtena od elektrike. Tragični smrti sta bila priča 17-letna hčerka in 20-letni sin, ponesrečencev.

Cincinnati. — Joseph Essex, star 14 let, je, ko mu je umrla mati in oče bil odsoten celi dan od doma pri izvrševanju svojega poklica, moral opravljati gospodinjstva dela in varovati dva mlajša brata. Postal pa je otožen in znosil na kup šolske knjige in svoje igrače ter zažgal, ko je vse zgorelo je vzel revolver in si končal življenje.

New York. — Zerdecherno Mohammed Saide, ki se naziva sam "Emir iz Kurdistana" in je voditelj 18.000.000 Kurdov so ameriške oblasti deportirale na podlagi obtožbe, da je "Emir" prišel v Združene države nenastavnim potom. Pri odhodu je dejal, da bo pomagal v boju Kurdom proti Turkom.

KOMUNISTIČNI IZGREDI V CHICAGI.

Dvajset oseb je bilo ranjenih in večje število aretiranih pri spopadu med komunisti in nasprotniki, ki so branili govornika.

Chicago, Ill. — V Garrick gledališču se je v nedeljo popoldan zbrala velika množica, da bi slišala Raphaela Abramoviča, kateri je, kakor trdi, bil imenovan v režimu Kerenskyja ruskim poslanikom v London. Prišlo je pa do spopada, ker mu pristaši sovjetske vlade v Rusiji niso pustili priti do besede, ampak so lučali razne predmete na govornika. Posegla je vmes policija in aretirala več oseb, veliko od teh je bilo ranjenih, a tudi več policistov je dobilo krvave nosove. Končno je po aktivnosti policije se nekoliko pomirilo in Abramovič je prišel do besede, govoril je v imenu socialistične zveze. Dejal je, da so te izgrede vprizorili njegovi sovražniki komunisti, ki so mu sledili po Ameriki z namenom, da mu preprečijo podati ameriškemu ljudstvu resnično sliko ljudskega življa v sovjetski Rusiji. Dejal je, da je ruski delavec danes na tako slabem stališču, kakor še nikdar ni bil poprej v zgodovini. O svobodi ni govoril; razen članom stranke, ki sedaj vlada.

Namen te seje je bil največ, da se pomaga s prispevki k skladu, ki se nabira za trpeče politične izgnance, ki se nahajajo na ledenem otoku Slavitski. v arktičnem krogu. Ker so pa nastali izgredi, se ni ničesar nabralo.

Na večer, ko so večinoma vsi Abramovičevi nasprotniki bili pod policijskim nadzorstvom, se je govornik sestal z svojimi pristaši v Morrison hotelu, kjer ni prišlo do izgredov in mu je bila dana prilika, da je nemoteno podal pravo sliko, o zatiranju delavca in kmeta v "svobodni" Rusiji.

Pomanjkanje kruha v Bolgariji.

Sofija, Bolgarija. — Radi pomanjkanja pšenice na Bolgarskem, je zopet prišlo do tega, da morajo jesti vojni kruh; o belem kruhu ni govora. Cela država se je morala podvreči tozadnevemu prehranjevalnemu komisarju, kateri diktira, kakšen bo kruh. Za danes je določen črni kruh, ki je mešanica pšenice, rži in koruze. Pomanjkanje pšenice se v glavnem pripisuje dejstvu, ker je morala bolgarska vlada oddati velikansko množino pšenice Jugoslaviji kot odplačilo za dele reparacij. Ker je pa jugoslovanska vlada uvidela, da bi trpela Bolgarija lakoto, ako bi bila primorana delež plačati v celoti, zato je Jugoslavija popustila in vzela le polovico deleža.

Iz Jugoslavije.

JOVO ČARUGA IN PRPIČ VELIKI OBEŠENA. — PRED ODHODOM NA MORIŠČE STA ŠE ENKRAT POKAZALA MINISTRU PRAVDE, SVOJE HAJDUKOVANJE.

Jovo Čaruga in Prpič Veliki obešena.

Brzjavka, ki je bila v sredo popoldne odposlana iz Osjeka kralju s prošnjo za pomilostitev, sploh ni bila predložena vladarju, ampak je bila takoj vrnjena. Na seji ministrskega sveta je minister pravde kratko obvestil vlado, da bosta Čaruga in Prpič v petek dne 27. februarja zjutraj obešena in da na kako pomilostitev Čaruge, ki je lastnoročno izvršil 17 zverinskih ubojev in umorov, sploh ni misliti. Minister pravde je tudi zavrnil predlog kasacijskega sodišča, da naj se smrtna obsodba Pavla Prpiča izpremeni v dosmrtno ječo. S tem je bila usoda obeh razbojnikov končno zapečafena.

Krvnik Mauser, ki je prispel v četrtak z dvema pomočnikoma iz Sarajeva, je pričel še istega dne postavljati na dvorišču osješkega sodišča vešala. Vislice je postavil tako, da Čaruga ni mogel videti svojega tovariša. Že tekom četrta je bilo izdanih preko tisoč vstopnic, tako ogromno je bilo zanimanje za zadnje trenutke razbojnikov.

Zadnje ure Čaruge in Prpiča.

Listi poročajo o zadnjih urah Jovo čaruge in Pavla Prpiča sledeče podrobnosti: Po prečitjanju smrtno obsodbe v četrtki dopoldne, je predsednik sodnega senata Popović zaklical: "Kdo je poveljnik straže?" Nato je izstopil krepkih korakov pred predsednika narednik Kosanović in rekel: "Jaz sem." Predsednik: "Izročam vam to dvojico in vam naročam, da strogo pazite nanjo. Straža naj čuva oba do petka ob 7. zjutraj, nakar naj jih izroči. Izvršite moj ukaz." Kosanović: "Razumem." Nato je senat zapustil dvorano in občinstvo se je pričelo razhajati. Obsojena sta v spremstvu orožnikov odhajala v svoje celice, ki so bile čiste in velike. Čaruga je nato sprejel novinarje, ki so ga vprašali: "Kako ti je Jovo?" Čaruga: "Kakor običajno." Novinarji: "Ljudje so govorili, da te je objel strah." Čaruga: "Ko sem bil leta 1915. postavljen kot hajduk na stražo, bil sem pripravljn na vse, ne bojim se ničesar." Med tem je vstopil v celico jetničar s kovačem, ki je imel nalog, da sname Čarugi okove. Novinarji proti Čarugi: "Ali ti je bilo težko v okovih?" Čaruga: "Navadil sem se nanje; ker jih niso sneli poprej, jih ni potreba niti sedaj. Kovač je le z veliko težavo snemal okove, nakar je Čaruga pripomnil: "Zdi se mi, da je bilo lažje okove nastaviti, kakor jih sneti." Kovač: "Gotovo, saj je tudi lažje storiti slabo, kakor dobro." Nato je vstopil v celico prota, Laza Prodanović, da izpove Čarugo. Prpič je odklonil svečenika, češ, da ne veruje v Boga. Ko je prišel k njemu predsednik Popović in mu prijazno svetoval, naj se vendar spravi z Bogom, je Prpič cinično odgovoril: "Nikar se ne trudite, odklanjam duhovnika! Ako pa le pride, ga takoj zadržim!" Kljub temu pa je Prpič na ponovno prigovarjanje

ob 5. zvečer vendarle sprejel katoliškega duhovnika Čapka in se izpovedal. Od rojakov je prišla k Čarugi je ena teta. Prpiča pa je posetila njegova sestra, ki je presedela celo popoldne in večer pri njem in plakala. Oba razbojnika pa je posetilo več sto zasebnikov. Svojemu zagovorniku je Čaruga izjavil, da ne bo delal nobene oporoke, ker tako pripade vse njegovo premoženje državi. Prpič je ob 4. popoldne prosil, naj mu pošljejo brivca, da se preseli lepo obrit na drugi svet. Na vprašanje neke stranke, ali se kaj kesa za svoje zločine, je Prpič mirno odgovoril: "Te sploh nima smisla, ker se moje žrtve tako ne morejo vrniti." Čaruga je v četrtak popoldne jedel z jako dobrim tokom in popil tudi liter vina. Neka dama mu je prinesla tudi škatljo "Jadran" cigaret. Ob 5. popoldne sta se zglasila pri predsedniku Popoviču dve dami, mati in hčer, in prosile predsednika, naj jima dovoli, da posetita Čarugo. Ko je Popovič vprašal Čarugo, ali pozna te dve ženski, je zanikal, nakar je mlajša pripomnila: "Saj ste vendar zelo često prihajali k nama v spodnje mesto. Čaruga: "Mogoče, toda jaz se ne spominjam." Obe ženski sta pri slovesu stisnili Čarugi roko, na mizo pa položili zavoj kolačev. Nikdo ne ve, kdo sta bili ti dve ekscentrični babnici, od katerih je mlajša celo solznih oči zapustila sodišče. Tudi Prpič je dobil več darov, med drugim velik kos slanine. Ko je videl, koliko so mu nanosili, je smehljaje izjavil predsedniku Popoviču: "Kako naj vse to pojem? Bo treba pač vzeti, kar mi ostane, še na drugi svet!"

Usmrtitev obeh tolovajev.

Dne 27. m. m. zjutraj nekaj minut pred sedmo uro, je krvnik Mauser v spremstvu sodnega senata vstopil v celico obeh tolovajev in prevzel od poveljnika straže Kosanoviča Čarugo in Prpiča. Oba sta odšla

(Dalje na 3. strani.)

DENARNE POŠILJATVE

V JUGOSLAVIJO, ITALIJO, AVSTRIJO, ITD.

Naša banka ima svoje lastne zveste s pošto in zanesljivimi bankami v starem kraju in naše pošiljatve so dostavljene prejemniku na dom ali na zadnjo pošto točno in brez vsakega odbitka.

Naše cene za pošiljke v dinarjih in lirah so bile večerj sledeče:

Skupno s poštnino:	
500 — Din.	\$ 8.75
1.000 — Din.	\$ 17.15
2.500 — Din.	\$ 42.75
5.000 — Din.	\$ 85.00
10.000 — Din.	\$ 169.00
100 — Lir	\$ 4.80
200 — Lir	\$ 9.25
500 — Lir	\$ 22.25
1.000 — Lir	\$ 43.25

Pri pošiljativah nad 10.000 Din. ali nad 2.000 Lir poseben popust.

Ker se cena denarja čestokrat menja, dostikrat docela nepričakovano, je absolutno nemogoče določiti cene vnaprej. Zato se pošiljatve nakažejo po cenah onega dne, ko mi sprejmemo denar.

DOLARJE POŠILJAMO MI TUDI V JUGOSLAVIJO IN SICER PO POŠTI KAKOR TUDI BRZOJAVNO.

Vse pošiljatve naslovite na—SLOVENSKO BANKO

ZAKRAJŠEK & ČEŠAREK
70—9th AVE, NEW YORK, CITY.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski katoliški list v Ameriki. Amerikanski Slovenec ustanovljen leta 1891. Edinost leta 1914.
The first and the oldest Slovenian Catholic Newspaper in America. Amerikanski Slovenec established 1891. Edinost 1914.
Izhaja vsaki torek, sredo, četrtek in petek.
Issued every Tuesday, Wednesday, Thursday and Friday.
— PUBLISHED BY: —
Edinost Publishing Company
1849 — West 22nd Street, Chicago, Ill.
Telephone: Canal 0098.

Cene oglasom na zahtevo. Advertising rates on application.

NAROČNINA:	Za Zedinjene države za celo leto	\$4.00
"	Za Zedinjene države za pol leta	\$2.00
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za celo leto	\$4.75
"	Za Chicago, Kanado in Evropo za pol leta	\$2.50
SUBSCRIPTION:	For United States per year	\$4.00
"	For United States per half year	\$2.00
"	For Chicago, Canada and Europe per year	\$4.75
"	For Chicago, Canada and Europe per half year	\$2.50

Dopisi važnega pomena, ki se jih hoče imeti priročne v gotovi številki, morajo biti doposlani na uredništvo pravočasno in morejo biti prejeti vsaj dan in pol pred dnevom, ko izide list. Na dopise brez podpisa se ne ozira.

Entered as second class matter October 11th 1919, at Post Office at Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1879.

Amerikskim Slovincem v premislek!

Napisal Martin Kremesec gl. porotnik KSKJ.
(Konec.)

Zato pravim, veseli me, ko so se enkrat začeli katoliški duhovniki in možje zavzemati za katoliški dnevnik. Ah, kako velika potreba je za močnejše katoliško časopisje. Kdor trdi nasprotno, ta niti ne ve kaj se med našimi razkropljenimi ljudmi godi, ta niti ne ve, koliko je naših ljudi popolnoma odpadlo od vere in sedaj žive naravnost povedano popolnoma živalsko življenje. Ne poznajo Boga, ne vere, ne praznika. Njih otročki rastejo, kakor pagančki. In kdo je odgovoren za te nedolžne slovenske duše? Nekdo, nekdo bo za nje odgovor dajal in morda ravno naši voditelji, ki se niso dovolj brigali za tista sredstva, ki so najbolj uspešna proti kugi neveri, t. j. dobro katoliško časopisje.

Nisem vedel doslej, da je naš slovenski narod tako zabredel v nevero, da je padel na nivo take mlačnosti in nevere. A od lanskega leta odkar sem obiskal par katoliških shodov in se začel bolj zanimati za slovensko javnost sem sprevidel, da smo katoliški Slovenci silno veliko zamudili. Sedaj se vidi, kdo je delal in kdo ni. Mi nismo imeli voditeljev, če smo jih kaj imeli smo jih imeli pa premalo. Zakaj niso dvignili katoliškega časopisja, kakor so ga dvignili nasprotniki? Čegava je krivda da ni pri nas tako, kakor bi imelo biti?

V Chicagi so se zadnje čase dvignili novi možje na delo za katoliško časopisje. Na vso moč delajo za katoliški dnevnik in ne brez uspeha. Tudi jaz sem sledil njih klicu, ker vidim, da ti možje se žrtvujejo za dobro in zelo potrebno stvar za katoliški dnevnik. Kaj pa je nam bolj potreba kot dobrega in boljšega katoliškega časopisja. Če bi meni kdo zdajle rekel, zidamo cerkev, daj za cerkev, na drugi strani bi pa katoliški časnikar prišel in bi rekel za katoliški časopis agitiram, daj za katoliški časopis. Veste kaj bi jaz naredil, dal bi za katoliški časopis, ker katoliški časopis bo več dobrega storil za cerkev in vero, kakor pa mojih par centov, ki bi jih cerkvi daroval. Katoliški časopis bi privedel stotere druge in s tem z reklamo za katoliško stvar bi bilo več koristi kot pa če bi dal za cerkev. Danes se mora skrbeti za reklamo. Kdor danes dela reklamo, ta napreduje. Ker so naši nasprotniki imeli dovolj časninarske reklame, mi pa ne, so oni napredovali in mi nazadovali. To je jasno kot beli dan in kdor tega ne vidi, ta mora biti v tem oziru slep! In kdor danes katoliškemu tisku nasprotuje, ta je največji sovražnik katoliškega prepričanja.

Dragi rojaki jaz sem sam postal delničar Slov. katoliške družbe Edinost, ki dela nato, da dobimo ameriški Slovenci katoliški dnevnik. Potreben je in zato sem vzel delnico. To podjetje, ki dela za tako vzvišen cilj zasluži vse javne pohvale. Zato apeliram na vsa katoliška društva, ako še niste kupili kake delnice od te katoliške tiskovne družbe, kupite jo, jaz vam povem, da še nikdar niste svojega denarja investirali za tako koristno in potrebno stvar, kakor ga boste ravno pri tej stvari. Saj denar se bo pozneje lahko dobil nazaj, če ga bo kdo potreboval. Vsako društvo KSKJ, kateremu je le mogoče naj bi bilo delničar tega vrlega katoliško narodnega podjetja. To podjetje mora postati last vseh slovenskih naselbin in slov. društev. Prav tako tudi posamezni, če le more kdo naj kupi delnico, da se čimpreje opremi tiskarno s potrebnim strojem in da se začne z izdajanjem dnevnika. Kdor misli, naj kupi delnico danes in naj ne odlašaja na jutri. Vprašam Vas, ali ne

bo za nas katol. Slovence ponos, ko bomo lastovali moderno urejeno tiskarno v Chicagi sredi Amerike, kjer bo izhajal naš katoliški dnevnik, nas zalagal z novicami ter nas bodril za naše katoliške društva, jednote, za naše župnije itd.? Bomo imeli vsaj nekaj kar bomo rekli, naš list je, mi ga lastujemo in tako bo pisal in deloval, kakor mi hočemo.

Na drugi strani pa vam povem dragi katoliški rojaki, da če bomo pustili svoje časopisje v brezbriznosti bo kmalu zvonila zadnja ura katoliškim Slovincem v Ameriki. Čez dobrih 15. let ne bo katoliškega življenja več med nami, zakaj protivrški tisk je premočan in ljudstvo brez potrebnega protičasopisja se ne bo ustano boriti proti sovražnikom, ampak bo moglo hote ali nehoti se dati zastrupiti, kakor se jih je bilo primoranih dati že veliko po onih naselbinah, kjer ni duhovnika ne dobrega časopisja. In mar bomo mi gledali to? Jaz nikdar! Tako tudi Ti zaklič: nikdar!

Milwaukee, Wis.

Ne moram si kaj, da ne bi navedel nekaj podatkov, glede tridejanske dramske slike "Mati," ki se bo uprizorila marca 22. v South Side Turn Dvorani. Ob pol osmih zvečer.

Menda je jako malo poznana ta pretresljiva dramska slika, med ameriškimi Slovenci, dasiravno je baš v tej drami, pravko ogledalo, posebno za nas tukaj živeče Slovence.

Na tisoče in tisoče slovenskih sinov in hčera, zapustilo je in zapušča še danes svojo rodno grudo in so se razkropili in se razkropljajo po tujini, po vsem širnem svetu.

Največje število teh, se je podalo v Ameriko. In zakaj? Ker se nam je domovina dozdevala, preubožna, pretresna premalenkostna, in ker nas je vedno tlačila k tlom, namesto, da bi nas podpirala in nas navduševala.

Mnogo teh došlih v Ameriko, je našlo tukaj navidežno srečo in blagostanje, a še mnogo več jih je bilo, strašno razočaranih.

Mnogo jih je tujina pokvarila, iztrgala jim vsaki nežni čut, do vsega kar je lepega in dobrega, oropala jih ljubezni do zemlje iz katere so izšli i. t. d. . . .

A nekoč v življenju vsakega posameznika, se porodi spoznanje, da za pravo trajno in resnično srečo, je potrebno samo LJUBEZNI, in edino ljubezni. Ne bogastva in ne časti in ne slave, po kateri so zahrepeli in jo tudi mogoče dosegli.

V tem smislu, pokazuje ta drama, dobre in slabe strani ljudske duše. Pravo in nepravo razumevanje raznih problemov, ki so v tesnem stiku z človeškim življenjem, in njega srečo in blagostanje.

Da je ta igra tem zanimivejša, se v njej pokazuje neko družino, Strelčevce, po imenu, v kateri je duh tujine razdejal in uničil prav vse. Uboj, žalost, ječa, skrb, nesrečna ljubezen, duševna in telesna smrt, to so temne sence, ki se plazijo okoli te družine.

Predno se je dramatični odsek društva "Lilija" odločil za to igro, se je obrnil k nekemu dobremu poznavalcu in cenilcu iger, za nasvet. In ta cenilec je odgovoril približno tako:

"Igro "Mati" z velikim užikom in zanimanjem prečital, je navdse krasna, a tudi tako težko izpeljiva, da se mi zdi, da nima Vaš dramski odsek takih moči, in kakor tudi ne cela slovenska milwauška naselbina."

Navzlic temu, ne ravno spodbujajočemu odgovoru, se je omenjeni odsek zavzel, da spravi igro na oder.

In ravno to je menda največji vzrok, da je igra "Mati" med nami tako malo poznana.

Zato pa, cenjeni čitatelji in čitateljce, dramatični odsek dršt. "Lilija" ponovno apelira na Vas, pokažite 22. marca, Vaše odobravanje in zanimanje, za to igro, v obliki množične udeležbe in s tem dajte neustrašenemu odseku plačilo in vsodbudo k nadaljnjemu njegovemu delu. Toraj vsi v SOUTH SIDE TURN DVORANO V NEDELJO 22. MARCA, na igro, ki se bo pričela zanesljivo ob 7:30 zvečer.

"Diletant" Dram. O. Dršt. "Lilija."

San Francisco, Calif.

To pot imam vam zopet za poročati žalostno vest, da smo izgubili iz naše sredine, dobro znanega rojaka Slovence Andreja Kapsch. Umrl je 3. marca v bolnišnici, takorekoč v Relief Home po 4. mesečni bolezni na mrtvoudu. Pogreb se je vršil dne 5. marca, ko smo ga izročili materi zemlji, dokler ga ne obudi angeljska tromba. Pokopan je na pokopališču Holy Cross.

Pokojni Andrej se je rodil leta 1863 v vasi Sela pri Vrčičah, fara Semič na Dolenjskem. Tukaj zapušča žalujejočo ženo ter eno hči in tri bratrance ter mene sestrično. Na Ely, Minn. ima pokojni še enega brata. Vsem sorodnikom iskreno sožalje pokojnemu pa naj sveti večna luč in naj počiva v miru.

Se to naj omešim, da imamo jako lepo vreme. Toplo je, in sadno drevje je bilo že davno vse v cvetju zunaj po deželi. Drugih posebnih novic pa ni.

Pozdravljam vse čitatelje širrom Amerike in želim, da bi se moja prijatelja, ki živita nekje na 23-ti cesti v Chicagi oglasila v dopisih. Se zopet kmalu srečamo!

Mrs. A. Markovich.

New York, N. Y.

Cenj. g. urednik: — Sprejmite te le skromne vrstice, ki so namenjene nervoznemu Petru Zgaga v Vaš cenj. list, ako se vam zdijo primerne; če gredo pa v koš, pa nimam tudi nič proti.

Odgovor iz Forest Cityja na odprto pismo Petra Zgaga je grozno učinkovalo na našo duševno propadlo revu Zgago. Oh, ko bi ga Vi videli kako je s svojim prstom vrtal v svoj smrdljivi bakreni nos, ko je čital tiste vrstice. Bolj ga je grizlo, kakor Judeža, ko je izvršil svoj izdajalski čin. Niti z alkoholom ni mogel potolažiti svoje jezice to pot. Posebno pa še, ker vsi dostojni čitatelji njegovega lista to neizmerno obojajo. Število naročnikov radi umazane godlje Petra Zgaga, se krči od dne do dne. To pa jezi Saksarjeve debeluharje, da sami ne vedo kaj bi počeli. Vse kaže, da njih ure so štete, katere bi že zdavnaj morale biti in če bi že bile, koliko srečnejši bi bil naš narod v Ameriki! Vendar hvala Bogu po slovenskih naselbinah je začel pihati drugačnejši veter, ki te naše časninarske klevete hudo jezi. Pa jih še bo! Še bodo Petrovi živčki nervozni še!

Pa o Petru se že lahko to le zapoje:

"Naš Peter, naš Peter je jezen kot veter; za vetrom leti; Pačakaj me ti! A veter — hi — hi — mu figo molí . . ."

Eden, ki Petra večkrat opazuje, kako s prstom v bakreni nos vrta.

Burgettstown, Pa.

Naznanjam vsem članom in članicam dr. sv. Antona Pad. št. 185, da bo skupna sv. spoved za Vel. noč dne 22. marca v nedeljo zvečer po 7. uri, ko bo večerna pobožnost končana. Zato priložni pridejo Rev. Josip Škur iz Pittsburgha, zatoraj ste vsi Slovenci in Slovenke vabljeni, da se poslužite te prilike in opravite velikonočno spoved. V ponedeljek bo pa zjutraj ob 5. uri sv. maša, tako da bo imel vsaki še dovolj časa po sv. obhajilu iti na svoje delo. Pridejo naj tudi tisti, ki ne spadajo k društvu.

Pozdrav!

John Pintar.

— Saskatoon, Sask. — Kratke stik je povzročil ogenj v strajnem oddelku vseučiljšča v Saskatchewan in napravil na poslopju in strojih pol milijona dolarjev škode.

Glasom poročil iz New Yorka lomi Petra Zgago huda jeza. Tako je nervozen, ker radi njegove umazane, lažnjive in obrekljive pisave v upravnishvo čezdalje več korbe pride, da pravi, da zna še z kože skočiti. Pomagalo pa seveda ne bo nič, magari v njegovi manjakerski koloni svoje dihurške parfume še v večji množini spušča. Edino, kar zna doseči je to, da bo pospešil smrt za Slovence nesrečni karijeri lista Glas Narobe. Ta je pa že napoti in samo še vprašanje časa je, kdaj da zamahne s svojo koso po liberalnemu umazanemu listu. Pri tem dogodku ne bo jokal menda nihče razen pobrabljenega urednika Gl. Narobe.

* * *

Pa še nekaj se je te dni zgodilo. Neki Jertek, o katerem mi pišejo nekateri, da je prismuknjen, drugi da je malo udarjen, tretji, da se mu koleščki v napačno smer vrte, se v tetki Presneti poprašuje, ako je mogoče, da je še kje, tako brežupno neumen delavec, da bi mogel darovati v sedanjih časih \$500. za ničvredne odpustke?

Temu farrelskemu Jertku bodi povedano, da v naših vrstah jih ni. V vrstah, ki sledijo tetki Presneti in znanim lawndalskim rdečim Don Kištom, je pa takih prismuknjenec cele bataljone. Morda je med njimi Jertek sam. N. pr. samo v spomin si vzemite, koliko izmed Vas je darovalo velike svote za republiko, za katero so znali samo na Lawndale. Ej brate, samo očale na očči, če drugace ne vidite! — Mi katoličani darujemo samo za vredne odpustke — a vi pa za ničvredne! Starokrajška republika, ki jo je vam Kristan naslikal na oblake je k temu najboljši dokaz!

* * *

Prispevano.

Collinwood. — V naši naselbini, v bližini Holmes Ave. in London Rd. biva neki strašno plemenit mož, c. in kr. kuksfirar v pokajo.

Pravijo, da ta možak ni baraba in ni podlež, temveč, da se je, kar sam izvolil za collinwoodskega župana, ter da ima premnogo posla z razporokami, ker so ga silno razumne ženske izvolile za svetovalca v zadevah ločitve zakona. Pravijo, da žena ni zato sprejela mozeve ponudbe za pobotanje, ker jih kuksfirar ni hotel sprejeti in je sam on pogoje odločno odbil. Pravijo tudi, da se temu možaku cedijo sline po ločenih ženskah in bi hotel sedaj živeti z dvema ženami, kakor turški sultan — Hi, Hi, Hi!

Sufragetka.

ŠIRITE "A. S. in EDINOST"

Jutranja zvezda.

Napisal H. Rider Haggard.

Iz angleščine prevel

Peter M. Černigoj.

Nato se je pojavil princ iz Keša sam, nizek, čokat, širokopleč mladenič grobih potez v širokem obličju, z velikimi, okroglimi očmi. Opravljen je bil v slovesno obleko, na njem so visele težke zlate verige, spete z zaponkami iz sijajnega kamenja. Iz njegovih kodrastih, črnih las pa so rasla visoka mahljajoča nojeva peresa. Ob njem so stopali pahljači, vlečko njegovega dolgega plašča sta nosila dva črna in ostudna pritlikavca, dorasla moža, ki nista bila večja od dečka osmih let.

Z naglim pogledom je Tua premotrila moža, dokler je bil še daleč, od nog do glave in ga je koj sovražila, kakor ni doslej še nikogar. Nato je pogledala preko njegove glave, kar ji je bilo z višine, na kateri je stal njen prestol, lahko, in je videla, da je za njim prišla druga straža izbranih egipčanskih vojakov, katerim ni poveljeval nihče drugi nego mladi grof Rames, tovariš njene mladosti in brat po mleku, mož, ki ga je njeno srce ljubilo, preprosto opremljen z luskinastim brokastim oklepom in ob boku noseč meč z zlatim ročajem, ki mu ga je bil faraon podaril.

Ko je Tua opazila to visoko in plemenito postavo ter nežni obraz za surovim in nizkim etijopskim princem, je zardela, toda faraon, ki je to opazil, je mislil, kakor so mislili tudi drugi, da se je zgodilo le zato, ker je prvokrat zagledala istega, ki je imel postati njen mož.

Zakaj, se je čudila Tua, so izbrali ravno Ramesa, da straži princa Amathela? Takoj si je odgovorila na to vprašanje. Zgodilo se je gotovo zato, da polaskajo Amathelovi ničmurnosti, toda ne po faraonovem ukazu, kateri se za take reči ni menil, marveč po ukazu kakega podkupljenega svetovalca ali dvorjana. Rames je bil starejši krvi nego Amathel in po pravici bi on moral biti kralj v Kešu, kakor bi moral biti tudi faraon v Egiptu; da ga torej ponižajo, so ga odločili, da streže Amathelu.

Razen tega so slutili, da mlada kraljica prijazno gleda grofa Ramesa, s katerim je skupaj rastla in ki je bil lep, kakor ona sama. Da ga torej ponižajo v njenih očeh, so mu ukazali, naj stopa v Amathelovem sprevodu in med slavnostjo varuje njegovo sveto osebo.

V trenutku je Tua razumela in je na tihem prislegla svojemu očetu Amenu, da bo prej ali slej plačala tistemu, ki je splel to sramoto, in ni več pozabila svoje obljube.

Tedaj je princ stopil po stopnicah do prestola in se je globoko poklonil pred faraonom!

in pred njo; morala sta tudi sama vstati in se pokloniti. Nato mu je faraon s kratkimi, izbranimi besedami izrekel dobrodošlico v Egiptu, obispaajoč ga z vsemi njegovimi naslovi in pomenljivo govoreč o starih vezeh, ki so družile njuna kraljevstva in ki naj bi se, kakor iskreno želi, še bolj okrepile.

Ko je umolknil, se je ozrl na Tuo, katera bi kot kraljica tudi imela govoriti govor, ki so ji ga bili napisali. Dasi se je tega dobro zavedala, zakaj zavoj je ležal ob njej, ni vendar spregovorila besedice, marveč se je obrnila k svojim dvorjankam in je eno poprosila, naj ji prinese pahljačo.

Tako se je po preteku, ki se je zdel malo predolg, Amathel lotil svojega govora; naučil se je bil na pamet, zakaj odgovarjal je "prijaznim besedam iz ust božanske kraljice, pod katerimi je njegovo srce vzcvetelo, kakor vzcvete puščava po dežju," dasi kraljica ni nobene take besede izrekla. Tua je opazila, oziraje se preko svoje pahljače, kako se je Rames divje smehljal, dočim so se nekateri velikaši, ki se niso mogli več premagovati, glasno nasmejali ter se sklonili, da skrijejo svojo razigranost.

Princ se je obrnil z jeznim obrazom in je ukazal, naj prinesejo darove. Nato so se približali sužnji in prinesli kupe obdelanega zlata, zlate slone in drugo zverjad ter zlate vaze, polne kadila, ki jih je izročil faraonu v znak vdanosti svojega očeta, kralja v Kešu,

in svoje lastne vdanosti, povdarjajoč bahavo, da so take stvari v njegovi deželi kaj navadne in da bi jih bil prinesel več, če bi ne bile pretežke.

Ko se mu je faraon zahvalil, prijazno mu odgovarjale, da tudi Egipt ni reven, kakor se bo, kot upa, mogel prepričati jutri, je princ v svojem lastnem imenu ponudil kraljici druge darove, med njimi naprsne priponke in predragocene ovratnice, izdelane iz ametistov in safirov. Ker je bilo znano, da je ona prva glasbenica in najboljša pevka v deželi — zakaj to je bil največji dar, kar jih ji je dal Amen — ji je izročil tudi čudovito lepo izvršeno harfo iz slonove kosti z zlatimi strunami, ki je bila napravljena v obliki ženske, ter dve črni sužnji, preobloženi z okrasjem, o katerih so govorili, da sta najboljši pevki v Južni deželi.

Tedaj je faraon prišepetal Tui, naj si nadene katero izmed ovratnic, toda ona ni hotela, trdeč, da se barva kamenja ne sklada z njenim belim oblačilom in modrim lotosovim cvetjem, ki ga je nosila. Zahvalila se je Amathelu hladno, a vljudno in je ukazala svoji kraljevski dojlji Asti, ki je stala za njo, naj odnese darove, ne da bi jih bila pogledala, ter jih položi kje daleč, češ, da ji dišave, ki so bile zlite nanje, ne dejo dobro. Prosil jo je samo, kakor da se je šele naknadno nečesa spomnila, naj ji pusti slonokoščeno harfo.

Zapadna Slovanska Zveza

DENVER, COLO.

NASLOV IN IMENIK GLAVNIH URADNIKOV ZA BODOČA 4. LETA.

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Adolph Anžiček, 4701 Grant Street, Denver, Colorado.
1.) Podpredsednik: Frank Boitz, R. R. — 1, Box 171, Pueblo, Colorado.
2.) Podpredsednik: Frank Mohar, 514 W. 2nd Street, Leadville, Colo.
Tajnik: Frank Skrabec, 4822 Washington Street, Denver, Colorado.
Blagajnik: Joseph Viditch, 4485 Logan Street, Denver Colorado.
Vrhovni zdravnik: Dr. J. F. Snedec, Thatcher Bldg. Pueblo, Colorado.

NADZORNI ODBOR:

1.) Predsednik: Frank Okoren, 4823 Emerson Street, Denver Colorado.
2.) Nadzornik: Peter Geshell, 3952 So. Broadway, Denver, Colorado.
3.) Nadzor.: Michael Kapsch, 508 N. Spruce St. Colorado Spring, Colo.

POROTNI ODBOR:

1.) Predsednik: Anton Kochevar, 1206 Berwind Ave., Pueblo, Colorado.
2.) Porotnik: Frank Strben, Box 707, Ely, Minnesota.
3.) Porotnik: Frank Ambrose, Box 75, Tooele, Utah.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:

2.) John Kocman, 1203 Mahren Avenue, Pueblo, Colorado.
3.) John Starešinih, 4576 Logan Street, Denver, Colorado.

URADNO GLASILO:

"Amerikanski Slovenec — Edinost", Chicago, Ill.

Vse denarne nakaznice in vse uradne reči naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem, spremembe zavarovalnice, kakor tudi sumljive bolniške nakaznice, naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Z. S. Z. se priporoča vsem Jugoslovanom, kakor tudi članom drugih narodnosti, ki so zmorni angleškega jezika, da se ji priklonijo. Kdor želi postati član zveze naj se oglasi pri tajniku najbližnjega društva. Z. S. Z. Za ustanovitve novih društev zadostuje 8 oseb. Glede ustanovitve novih članov pošlje glavni tajnik na zahteva vsa pojasnila in potrebne listine.

SLOVENCIM PRISTOPAJTE V ZAPADNO SLOVANSKO ZVEZO!

DOPIS.

Pueblo, Colo.

Čital sem v Glasilu Z. S. Z. dopis gl. tajnika, v katerem poroča članstvu, da sedaj je čas za razmotrivanje ustave in pravil Z. S. Z.

Članstvo se lahko pomeni potom glasila, kateri členi in točke bi bilo koristno spremeniti na prihodnjem zborovanju (konvenciji), katera se bo vršila meseca avgusta v Denver, Colo.

Zatorej ima vsako posamezno društvo in vsaki posamezni član pravico izraziti svoje mnenje potom glasila, kakor tudi na društvenih sejah, da izvolimo dobre zastopnike in damo navodila kaj naj napravijo, da bo v korist članstvu in Zvezi.

Vsako posamezno društvo naj navede svoje zastopnike. Posebno radi glasila Z. S. Z.,

da naj se odloči, kateri slovenski list bo za glasilo Z. S. Z. večino glasovi. Potem se ne bodo društva ali posamezni člani pritoževali na glavni urad, da niso zadovoljni z enim ali drugim listom.

Kjer je pa več članov v Zvezi v eni družini n. pr. mož, žena, in morda več otrok, naj bi zadostovala ena številka glasila za celo družino, dokler je taka družina skupaj. Pri tem se tudi lahko nekaj prihrani za stroškovni sklad.

Bratški pozdrav!

Joe Mencin.

ORGANISTI POZOR!

Išče se dobro izvežbanega organista. Plača po dogovoru za nadalna pojasnila pišite na CERKVENI ODBOR
820 New Jersey Ave.
Sheboygan, Wis.

IZ JUGOSLAVIJE.

(Nadaljevanje s 1. strani.)

mirnih korakov in močno zastražena na dvorišče sodnega poslopja, kjer so bile postavljene vislice. Čarugo je spremljal pravoslavni prota Bogdanovič, Prpiča pa katoliški katehet Čapek. Pred odhodom na morišče, je posetil oba razbojnika še načelnik ministrstva pravde Kostič, ki sta mu povedala podrobno zgodovino svojega hajdukovanja. Od obeh tovarišev sta se poslovila tudi oba pomiloščena razbojnika Mihaljevič in Selthofer. Za usmrnitev samo je vladalo ogromno zanimanje. Že na vse zgodaj jutraj je bil silen naval radovednega občinstva pred justično palačo. Ljudje so si hoteli s silo priboriti vstop na dvorišče in so orožniki le z največjo težavo vzdrževali red. Mnogi so zlezli celo na bližnje brzojavne drogove, drevesa in strehe sednih hiš, da bi videli, kako se bosta obnašala razbojnikasti božji, toda Čaruga ga je ponovno prekinil z besedami: "Nikar ne govorite tega, saj ni tako!" Končno pa je le poljubil križ in stopil na mrtvaški oder. Nasmehnil se je zadnjikrat občinstvu. Ko so ga krvniki potegnili na vrv, je bilo opaziti lahko drgetanje lic. Smrt je nastopila zelo hitro. Čez dve uri so trupli obešenec odpeljali na pokopališča in ju tamkaj zagrebli.

Tako sta oba tolovaja prešla edino primerno plačilo za svoje številne grehe in gorje, katero sta prizadela toliko in toliko rodbinam.

O kriminalistični tragediji v Osjeku se poroča naknadno še sledeče zanimive podrobnosti: Sekcijski šef v ministrstvu pravde, d. Milan Kostič, ki je prispel pred usmrtni obeh tolovajev v Osjek, da izvrši kriminalno-psihološka opazovanja, je prebil ponoči več ur pri Čarugi in Prpiču. Dr. Kostič je izjavil, da še ni doživel, da bi kdo tako mirno pričakoval smr-

ti, kakor ta dva težka zločince. Kot dokaz za hladnokrvnost je navedel, da je Čaruga ponoči dve uri čisto mirno spal, na dan usmrtnitve pa oblekel še sveže perilo, boljše hlače in shimmy-čevlje, kakor da bi šel na kako svatbo, ne pa na vislice.

Pred sodnim poslopjem se je zbralo 3 do 4 tisoč ljudi, ki so si večinoma tudi priborili vstop na dvorišče. Krogikrog dvorišča je bil v četrtekotno postavljen, iz več vrst obstoječi, korodni orožnikov, da ni moglo občinstvo prodreti naprej. Za sodnike, posebne interese in novinarje so bile pripravljene mize neposredno na morišču. Občinstvo se je glasno zabavalo, nikjer ni bilo opaziti kakega strahu ali trepetanja. Nikdo pač ni imel usmiljenja s težkima zločincema. Senatni predsednik Popovič je tik pred pričetkom zadnjega dejanja še enkrat posetil oba smrtna kandidata v njuni celici in jima sporočil bližajočo se smrt. Oba sta vzela veste hladnokrvno na znanje. Prpiča sestra je bila do dveh zjutraj pri svojem bratu. Šele, ko je Prpič izročil svoje zadnje pozdrave svojem in posebno svojim trem otrokom, je zgubil nekoliko ravnotežje. Sestra je glasno ihtela. Čaruga je malo pred usmrtnitvijo pisal dr. Mergenthalerju pismo, v katerem sporoča, da je Prpič "Mali" pač prisostvoval pri roparskih pohodih (Pirkmajer, Čulič, Auslaender) in prežal pri oknu, ni pa nikdar streljal in tudi nikdar ubil. Bil je namreč le zapeljavan.

Ko je krvnik Prpiču "Velikemu" zadrnil vrv okoli vratu, je Prpič še enkrat zaklical: "Bog Vas živi vse skupaj!" V tem trenutku pa je bil njegov obraz že pokrit z belim robcem. Šest minut je že preteklo, ko je pristopil zdravnik dr. Lazarus in obešenca preiskal. Prpič pa je bil proti pričakovanju še pri življenju. Pokazalo se je, da je krvnik slabo izvršil svoje delo. To je bilo tudi povod, da je navzoči dr. Hešera med justifikacijo zaklical krvniku Mauserju: "To vendar ni nobena usmrtitev, ampak navadna človeška morija!" Toda Mauser je nemoteno nadaljeval svoje delo. Še celih šest mi-

nut je moralo Prpičevo truplo bengljati na vislicah, šele potem je mogel zdravnik ugotoviti nastop smrti.

Ob 7:35 so privedli Čarugo na morišče. V nasprotju s Prpičem je imel roke zvezane na hrbtu. Glavno zanimanje gledalcev je bilo posvečeno namreč drugemu dejanju te strašne tragedije. Saj je bil Čaruga glavni povzročitelj groznih umorov in ubojev. Bil je bled v obraz, zrl srepo in nekam plaho naokrog. Ko pa mu je sodnik vnovič prečital smrtno obsodbo, je bilo zopet videti krog njegovih ust zategnjen nasmeh. Duhovnik mu je vlival poguma, toda Čaruga mu je odgovoril: "Grem mirno in pripravljeno v smrt!" Krepkih korakov je stopil na "pručko." Še enkrat se je nasmehnil in že je imel vrv okrog vratu, na obrazu pa bel robec. Ko je visel šest minut, je pristopil dr. Sazarus in ugotovil, da tudi srce Čaruge še deluje. Usmrčenje se je moralo torej nadaljevati; trajalo je celih 15 minut, predno je nastopila smrt.

S tem je bila tragedija končana. Deset minut pred osmo uro so senat, državni pravdnik in zagovorniki zapustili morišče in razdelili med narod tiskano obsodbo. Ob 10. dop. je prišla sodno-zdravniška komisija, ki je protokolično ugotovila smrt obeh obešenih.

Še v četrtek zvečer je Čarugo posetil v njegovi celici odvetnik dr. Isakovič, zastopnik vdove ustreljenega nadšumarja Pirkmajerja, brata mariborskega velikega župana dr. Pirkmajerja, in prosil Čarugo imenom vdove, naj vendar prizna, da je on sam v Tompojevcih ustrelil Pirkmajerja. Toda Čaruga je ostal trdovraten, kakor med razpravo. Na dr. Isakovičevo izjavo, da mu je Pirkmajerjeva vdova pripravljena vse odpustiti, ako prizna zločin, je Čaruga cipično odgovoril: "Naj mi oprósti kdor hoče, jaz ne bom prosil nikogar odpuščanja!" Advokat je nato silno ogorčen zastopil celico te zverine v človeški podobi.

Himen.

Poročil se je tukajšnji magistratni arhitekt Mušič z gđ. učiteljico Vildmar. Čestitamo!

INFLUENZA

Ne zanemarjajte prehlada. Zanemarjanje vodi do INFLUENCE in PLJUČNICE. Takoj ko se počuti prehlajenega se poslužite pravega

ANCHOR PAIN EXPELLER

Varstvena znamka reg. U. S. Pat. Off. — Z drgnjenjem se odpravijo vse bolečine. Kupite takoj eno steklenico v lekarni in imejte jo pri rokah.

NAZNANILO IN ZAHVALA

S tužnim in žalostnim srcem naznanjamo vsem prijateljem in znancem žalostno vest, da je nam preminula ljubljena mati

Helena Lavtar

dne 6. februarja 1925. previdena s sv. zakramenti za umirajočo.

Pokojna se je narodila 14. septembra 1867. v Dolenji vasi, fara Selca na Gorenjskem. V Chicagi je bivala okrog 25 let.

Dolžnost nas veže, da tem potom iskreno zahvalimo društvo Krščanskih mater in žena, katerega članice so pokojno obiskovale, ko se je nahajala na mrtvaškem odru, molile za njen pokoj, se udeležile pogreba in hvala za darovane sv. maše. Istotako najlepša hvala ženskemu podpornemu društvu Marija Pomagaj št. 78, K. S. K. J. za obiske, ko se je pokojna nahajala na mrtvaškem odru, za darovani venci in za vse drugo, kar so storile članice in odbornice omenjenega društva ob tej priliki za pokojno. — Oba društva lepo zahvalimo za pogrebne in vse, kar sta storila ob tej priliki.

Vse sorodnike, ki so obiskali pokojno, se udeležili pogreba ali pomagali na kakršenkoli način prav prisrčno zahvaljujemo.

Dalje najlepše zahvaljujemo Rev. Leo O. F. M. pomožnega župnika cerkve sv. Štefana za obiske in podeljene sv. zakramente za umirajočo in lepe pogrebne obrede.

Najlepše zahvaljujemo tudi vse one, ki so se udeležili pogrebne sv. maše in pogreba, kakor tudi vse one, ki so v tako velikem številu prihajali kropiti pokojno, ko je ležala na mrtvaškem odru. Vsem najlepša hvala.

Vi pokojna mati pa, ki ste dokončali to zemeljsko pot in odšli v večnost po svoje plačilo, spite mirno v Gospodu in spočite se v Njemu, da boste s krepkostjo vstali, ko Vas obudi anglejska tromba za večno življenje! Mi pa se bomo Vas spominjali v molitvah!

Zalujoči ostali:

Frank, Florie in John Lavtar sinovi; Rose in Anna Lavtar sinahe.

Chicago, Ill., dne 14. marca 1925.

VSI TI KRASNI IN KORISTNI PREDMETI CENEJE KAKOR TOVARNIŠKA CENA — SAMC 8.95

Oglejte si natanko gorenjo sliko teh krasnih koristnih predmetov, katere vam nudimo za čudovito NIZKO CENO \$8.95. Trikrat toliko bi morali plačati v trgovini za te predmete, ki so natanko takšni, kakor kaže slika. 1. Krasna stenska ura umetno izdelana. 2. Lepa moška žepna ura novi tanki model, zanesljivo idoča z varstveno napravo, ki varuje, da ne poče pero. Samo ta ura je vredna \$8.00. 3. Namizno orodje, ki obstoji iz 6 nožev, 6 vilic, 6 velikih in 6 malih žlic, nož za surovo maslo, vse v lepi izdelavi. 4. Pipa. 5. Listnica. 6. Daljnogled. 7. Britev. 8. Škarje za lase striči. 9. Jermen za britve. 10. Pozlačen prstan. 11. Patescope s 50 zanimivimi slikami. 12. Stroj za striči lase, ki je vreden \$3.00. 13. Čopič za britje. 14. Glavnik. 15. Iгла za kravato. 16. Žepni nož. 17. Iгла za mehki ovratnik. 18. Pisalno pero, ki velja drugače \$1.50. 19. Automatična ključavnica s tajno kombinacijo. 20. Denarnica. 21. Žepno orodje, ki obstoji iz pet različnih predmetov. 22. Manšetni gumbi. 23. Waldemar verižica za ure.

Vsi ti predmeti so koristni in samo trije od njih so toliko vredni, kar zahtevamo za vse skupaj.

Ne pošiljajte denarja naprej, izrežite le ta oglas in ga nam pošljite ter priložite 75c. za poštnino in zavitek, ostalo boste plačali pismo-nošo, ko prejmete poslano. Naročite takoj, dokler ne poide zaloga.

VARIETY SALES COMPANY

1723 NORTH KEDZIE AVENUE, Dept. 3045 CHICAGO, ILL.

Kovall & Sons

ELY, MINN.

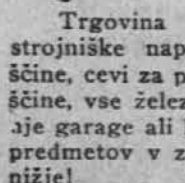
Trgovina z vsakovrstnim mešanim blagom.

V naši trgovini dobite vsakovrstno blago, ki se da dobiti v DRY-GOODS-STORE trgovini — V zalogi imamo vedno najboljše vrste grocerijo in meso. — Rojakom se najtolepleje priporočamo v naklonjenost!

NAJSTAREJŠI SLOVANSKI TRGOVEC Z ŽELEZNIHO V MESTU CHICAGO JE:

A. M. Kapsa

2000 BLUE ISLAND AVE., CHICAGO, ILL. Phone: CANAL 1614.

Trgovina vsakovrstne železnine, strojniške naprave, električne potrebščine, cevi za plin, avtomobilske potrebščine, vse železne potrebe za postavljene garage ali hiš. 1500 drugih različnih predmetov v zalogi. Naše cene so najnižje!

Blago dovažamo na dom, v vsaki del mesta ali predmesta. Začnite trgovati z nami in ostali boste naši stalni prijatelji.

(S. & P.)

SPOMLADANSKA RAZPRODAJA

Katera Vam bo prihranila čas in denar. Mi prodajamo samo najboljše blago, katerega za take cene drugje ne dobite. Naše blago garantiramo. Ako z našim blagom niste zadovoljni Vam povrnemo denar.

TUKAJ VAM NAVAJAMO SAMO NEKATERE STVARI IZ NAŠE VELIKE ZALOG:

BOY'S SUITS

Obleke za fantičke. Iz najboljšega blaga "Worsted Jerseys and Blue Serges." Lepo narejene in okusno trimane s zlatim in belim obrobkom. Za dečke od 3 do 8 let

\$3.49

BOY'S TWO PANTS SUITS

Obleke za fante z dvema paroma hlač. Vsakovrstne rujave in druge mešane barve kot Powder Blue vse volnene in delane, po najnovjšem stylu. Za fante od 8. do 17. leta.

\$9.95

MATERE POZOR!

Za dekleta imamo letos ene najlepših oblek "GINGHAM CREPE" in "Silk Crepe" najnovější style, lepo trimane vseh barv, kar jih ima mavrica. Za dekleta od 2. do 14. leta

od \$1.48 do \$4.25

LADIES APRON DRESSES

Zenske predpasnike in Apron Dresses Gingham Crepe, Silk Crepe and Pangee vsake vrste barve, lepo trimane. Velikost 36 do 52. Cene so:

od 79c. do \$5.75

FREE

BOY'S CAP free with every Suit over \$5.00 to match the Suit.

SCHOOL SATCHEL free with every Dress for Girls.

FRANK BANICH

NAJVEČJI SLOVANSKI DEPARTMENT STORE V CHICAGO.

1902-04 West 22nd Street,

Chicago, Ill.

HAGARIN SIN

ROMAN. PAUL KELLER. — F. O.

"Marta Hellmich je moja mati."
Sedaj padeta pri postelji na kolena.
Robert se dvigne. Objeme oba starca in pritisne svojo glavo na njuni.
"Kje — kje — kje — je naša Marta?"
Tako sprašuje mati.
Zdaj mora tolažiti on. S široko odprtimi očmi ju gleda; a močnim, slovesnim glasom pravi:
"V nebesih. Vem. Umrla je, ko sem prišel na svet. Bel, čist obraz je imela, ko je umrla. To mi je povedala neka dobra žena."
Več ne pove.
Ne pove nič drugega. Ne pove nič o tem, da je Hagara umrla v puščavi.

Dolgo sede pri mizi, dolgo v noč. Samo o ljubezni govore. Ve zlate zvezde, Ve plesoča žudežna bitja, ne pojte v nebesnem rajanju tako nizko o ljudeh, ker imajo ljubezen!
Lahko so srečni v domu, ki je sicer ozek in temen, toda ljubezen razsvetljuje vso ozkost in vso temo.
Ti trije so srečni.
Stare ustnice trepečejo kot v boječi molitvi. In to je sreča! Ne poizvedujeta, ne izprašujeta. Dovolj jima je, da je umrla hči s čistim obrazom in da jima je dodelil Bog to veliko milost.

Toda najtežje še pride; kajti mladost izprašuje.
Tako vpraša tudi Robert v pozni uri:
"Kdo je moj oče?"
Vprašal je z vsem srdom, z vsem zaničevanjem, z divjim sovraštvom, ki ga je nosil v srcu do očeta in zaradi katerega je danes sramotil patriarha.
(Nobenega odgovora. Stari obraz si pokrijeta s tarimi rokami.)

Toda znova vpraša. Tedaj pravita:
"Tvoj oče je Hartmann!"
To ga je hujše zadelo kakor vest o materi. Ni padel v nezavest, samo nemo, brez glasu je obsedel na stolu.
Vse sovraštvo, ki ga je nosil v žalostni mladosti, v zadušenih cvetočih letih, v ječi in sramoti, v beraštvu in umazanih lužah, to sovraštvo je zadelo sedaj tega moža. Sovraštvo je zadelo ob ljubezen.
Od te ure ni Robert več govoril. Stal je pred usodo, katere ni umel, ki se ga je kruto obila kot tuj, težek čar.
Počasi vstane.
"Domov moran!"
Pogovarjata ga in mirita.
Nič drugega več ne reče, kot da pride drugi dan zopet. Starca ostaneta sama. Starca stoka ležeč na majhnem divanu.
Mož pa poklekne pri mizi in poljubi sv. pismo, rekoč:
"Ti sveta knjiga! Ti zvesta knjiga!"

23. poglavje.

Bilo je zjutraj okrog treh. Kot mrtvo je bilo tiho v vasi.

Gottlieb Peuker je šel zadnjič skozi vas.
Kar zagleda temno postavo, ki stoji nepremično ob potoku. Postava se ne zgane, ko pride Gottlieb bliže. Zakliče. Nič. Tesno prime Gottlieb staro sulico in gre proti postavi. Zdaj spozna Roberta.
"Ti — Robert? Kako prideš zdaj sem? Kaj delaš tako pozno?"
Robert odgovori s trudnim, težkim glasom, ki čisto tuje domi:
"Kam naj grem? Kje naj spim?"
"Ali ne moreš v hišo? Ali ti niso postavili ključa na okno? To bi bilo verjetno od njih! Če izostane Bertold, dene gospa sama tja ključ."
"Nočem več v hišo," pravi Robert otožno.
"Nočeš več? Ali si morda —"
"Ne! Gottlieb, saj ne veš. Velika — velika nesreča —"
"Kaj — kaj je?"
"Mož — Hartmann — je moj oče!"
"Robert!"
Starcu se tresejo udje.
"Kdo — kdo ti je to povedal?"
"Bog!"
Skrivnostno je zadonela beseda v noč. Brez moči se nasloni Gottlieb na drevo.
"Ne govoriš prav, Robert."
"Bog mi je povedal. V sv. pismu starih Hellmichovih je ime in rojstni dan moje matere, kakor je zapisano v mojem molitveniku. Z isto pisavo!"
Čuvaju pade svetiljka iz rok in ugasne. Oba stojita v temi.
"Povedal sem ti, Gottlieb, moj prijatelj si, ti me ne boš izdal, ti mu ne boš nikdar razodel. Jutri odidem, ker na njem se ne morem maščevati."
"Ne smeš oditi, Robert — — saj ve, saj ve že davno."
Zdaj stopi Robert k njemu počasi, preže in mu gleda zavzeto v obraz.
"Kaj — kaj ve?"
Gottlieb dvigne prosee roke.
"Hartmann ve, Kristina, dr. Friedlieb in jaz."
"Od — od začetka, od dneva, ko si prišel sem?"
Robert se rezko zasmije, da odmeva v noč, nato pa bolj tiho in vzkligne še vedno smeje se:
"O — o — o — vi dobri, dobri, dobri prijatelji! Vi dobri, ljubi, zvesti sleparji! Vi dobri, pridni, ljubi hinavci in goljufi, to — to je krasno od Vas! To je krasno, krasno, krasno!"
In zopet se zasmije glasno in ostro, stegne roki nad glavo in se smeji.
"Robert, spamatuj se! Daj si vse razložiti!"

"Pojdi k vragu s svojimi razlagami! Kdor me tako nalaže in izda, kdor me pusti v taki hiši kot hlapca, kot berača, kot potepenca, ki so ga sprejeli iz usmiljenja, kdor mi ne reče: Pojdi! Pojdi! — ta — ta je moj sovražnik, moj velik sovražnik, moj smrtni sovražnik!"

Zdaj stopi Gottlieb tik pred njega in pravi:

ROJAKI V SO. CHICAGO

ALI SE NE VESTE DA IMA
JOS. GORNIK
na
9476 — Ewing avenue

v zalogi vedno najboljše grocerijsko blago, vsakovrstna meso, sveže in prekajeno. Parutnino in vse kar slovenska gospodinja potrebuje?

Vsem se priporoča v poset!

"Šur Majk!"

KARKOLI SE DA TISKATI IN KARKOLI NAR KJE DRUGJE, TO NAREJIMO TUDI MI!" TO SO BESEDE NAŠIH TISKARJEV.

Naša Tiskarna

izdeluje tiskarska dela lično in točno. Že na stotine slovenskih in hrvatskih društev smo zadovoljili in zakaj ne bi še Vas?

Vsem cenjenim društvom se priporočamo, za vsakovrstne tiskovine, kot pisemski papir in kuverte z naslovi v vseh velikostih in različnih barvah.

Prav tako se priporočamo tudi posameznikom, trgovcem in obrtnikom, da se spomnijo nas, kadar potrebujejo kako tiskarsko delo.

Zmerno ceno, lično in točno narejeno delo jamčimo vsakomur!

TRGOVCI IN OBRITNIKI

ALI ŽE VESTE?

da ni businessa, če se ne oglašate. Kako naj ljudje pridejo k vam, če ne vedo za Vas? Poslužite se v tem osi-ru lista

A. S. EDINOST

ki zahaja v vse slovenske naselbine v Ameriki. Vsak katoliški Slovenec ga čita in je nanj naročen.

Oglašanje v našem listu je uspešno. Poskusite in prepričajte se!

Enako se priporočamo tudi cenjenim društvom, da se ob priliki prireditve spomnijo na naš list in objavijo v njem svoj oglas, ki jim bo mnogo koristil.

Vsa naročila pošiljajte na:

TISKOVNO DRUŽBO EDINOST
1849 W. 22nd St. Chicago, Ill.

PRODA SE

dve hiše na jako lepem pripravnem prostoru. Spredaj prostori za prodajalno, zgoraj stanovanje. Zadaj v drugi hiši dva stanovanja. Proda se za nizko ceno 5700 dolarjev. Za lastnika se izve v upravnistvu tega lista.

POZOR!

Spodaj podpisani naznanjam, da imam naprodaj dve hiše na vogalu Broadway in Bridge Streets v Jolietu. Na vogalu je zidano poslopje v dvanadstropja prodajalna z grocerijo in mesnico, vse v najlepšem redu blizu nemške in slovenske cerkve. Zraven je še hiša za rent za družino in garažo. Ako katerih slovenskih rojakov želi začeti trgovino se mu nudi tukaj lepa prilika med rojaki v Jolietu. Za podrobnosti se obrnite na naslov:

BLAŽ KRIZ,
603 Broadway St., Joliet, Ill.

Phone: Canal 0537—5889
Chapel 2046 West 23. St.

MRS NICHOLAS GOETTERT

Pogrebni zavod
Se priporoča Slovincem in Hrvatom

2046 W. 23rd Street, CHICAGO, ILL.

KRITJE STREHE.

3 — popravila na strehi garantirano delo za \$4.00. Prevzamemo delo na vsakem delu mesta. Obstoimo že 34 let: kot največje to zadefno podjetje v Chicagu. Unijski delavci.

J. J. DUNNE ROOFING CO.
3411 Ogden Ave.
Phone Lawndale 0114.

J. KOSMACH

1804 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Rojakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV. VARNIŠEV. ŽELEZ-NINE, KLJUČAVNIC IN STEKLA

Najboljše delo, najnižje cene. Prevzamem barvanje hiš zunan in znotraj, pokladam stenski papir.

Phone: Canal 0490.

FARMA NA WILLARD, WIS. NAPRODAJ.

obsegajoča 60 akrov. Oranega je 25 akrov, 16 akrov je gozda, ostalo je dobro zasejani pašnik. Hiša 24x30 s 5 sobami, svinjak, žitnica in garaža. Hlev je zgoraj, zid še stoji in bi se dalo popraviti. Farma je oddaljena od postaje in cerkve dve miljii, od šole pa pol milje in je v bližini državne ceste.

Za nadaljna pojasnila se obrnite na

JOS. PEKOL,
938 Adams St., Waukegan, Ill.

JOHN OVNIČEK
Tailor
1912. W. 22. St. Chicago, Ill.
SUITS MADE TO ORDER

Cleaning, Pressing, Dyeing and Repairing for Ladies & Gent's

Se toplo priporočam Slovincem in Hrvatom

Postrežba točna in zanesljiva.

CLEVELANDČANJE!

kadar potrebujete pogrebni spominke vedno na prvi slovenski pogrebni zavod

GRDINA IN SINOVI
1053 — E. 62nd St.
CLEVELAND, OHIO

Primate za bližnji telefon in po-kličite:
Randolph 1881 ali 4550.

PLAYER PIANO CENO

na prodaj. Ker odhajam iz mesta prodam player piano, ki me stane \$800 in ima 138 rol za samo

\$110.00.

Dam na obroke po \$10.00 na mesec.

812 W. 63rd St., 1. nadstr. Chicago, Ill.
Vprašajte za Mr. Kleck s piano.

LOUIS STRITAR

se priporoča rojakom za naročila premoga, katerega pripeljam na dom. Prevažam pohištva ob času selitev in vse kar spada v to stroko.

Pokličite me po telefonu!
218 W. 21st Place CHICAGO, ILL.
Phone: Rosevelt 8221.

Clevelandčanje!

Ali veste kaj je Vaša dolžnost? — Well, Vaša dolžnost je ta, da naročite ali kupite vašo obleko, kakor tudi druge oblačilne potrebščine pri svojem rojaku:

Johnu Gornik
SLOVENSKA TRGOVINA Z OBLEKAMI IN KROJAČNICA.

217 ST. CLAIR AVE. CLEVELAND, OHIO.

Phone: ROOSEVELT 2586

SLOVENC!

Kadar ste se namenili dati slikati. Bodisi o priliki ženitve, ali v kakem drugem slučaju, ne pozabite, da je v Chicagu slovenski fotografist, ki izdeluje prav tako fine slike, če še ne boljše, kakor kdo drugi. Ta fotografist je:

M. Arbanas
SLOVENSKI FOTOGRAFIST

1147 — W. 18th St., Cor. May St. CHICAGO.

Razsvetlite Vašo klet!

Tekom jesenskih dni je klet jako popularen prostor v hiši. Tja se spravlja razne stvari za zimo. In kako je pusto, ako v kleti ni svetlobe. — In zakaj bi delali v temi? Pokličite nas, da vam razsvetljimo vaše temne kota in jih naredimo za vas prijazne in koristne.

Pokličite nas, ali pa k nam pridite, da se pogovorimo!

FIDELITY ELECTRIC CO.
FRANK SCHONTA, lastnik.
3099 West 24th Street, Chicago, Ill.
Prijamemo blago tudi izven Chicage. Pišite po naš cenik.
(9—27. 10—1.)

Ali veste, kaj pomeni en nov naročnik od vsakega našega naročnika?

KATOLIŠKI SLOVENC!

smo klicani vsi brez izjeme na delo za katoliški dnevnik. Doba dela in dejanj je tukaj. Sedaj smo poklicani na delo. Naša skupna parola je sedaj, da mora Amerikanski Slovenec — Edinost dobiti

1000 NOVIH NAROČNIKOV!

To se bo zgodilo, ako bo vsak katoliški Slovenec te dni storil svojo dolžnost do svojega katoliškega časopisja.

Kadarkoli pridete te dni z Vašim znancem ali prijateljem v dotiko, mislite pri tem na katoliški dnevnik. Vprašajte ga, če že prejema list "A. S. — Edinost" in ako ne, nagovorite ga takoj. Vi pa svinčnik ali pero v roke, napišite na spodnji kupon njegov naslov in pošljite ga z naročnino na

upravnistvo "A. S. — Edinost."

(IZPOLNITE TA KUPON — IZREŽITE GA IN GA POŠLJITE NA UPRAVNIŠTVO!)

AMERIKANSKI SLOVENEK & EDINOST
1849 — West 22nd Street, CHICAGO, ILL.

Cenjani: — Pošiljam priloženo svoto \$.....
za novega naročnika za dobo

kateremu pošiljajte list na sledeči naslov:

Ime:

Naslov:

Mesto:

Podpis pošiljatelja.